

Sarajevo, 27.04.2020. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINACIJSKIM TRŽIŠTIMA
20.04.2020.- 24.04.2020.

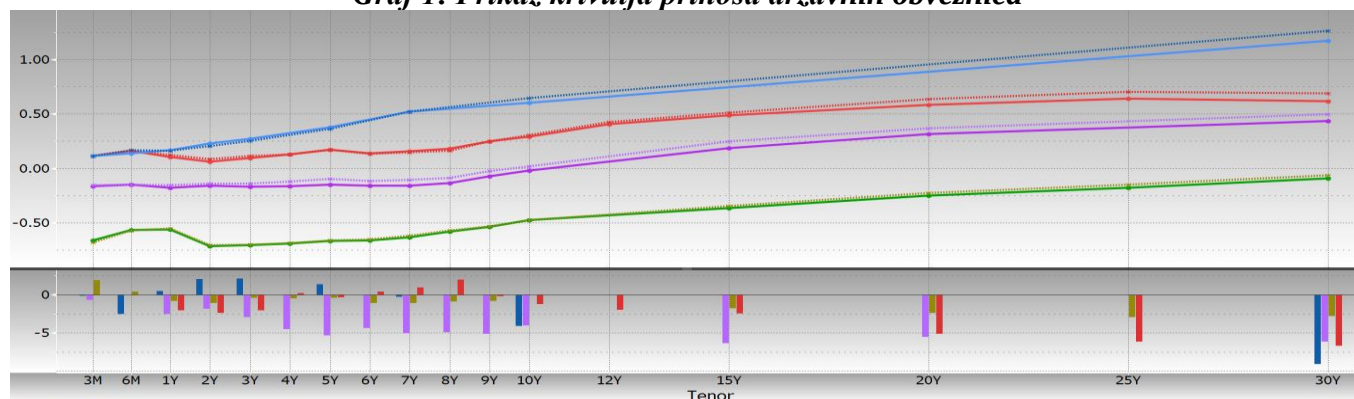
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	17.4.20	-	24.4.20	17.4.20	-	24.4.20	17.4.20	-	24.4.20	17.4.20	-	24.4.20
2 godine	-0,68	-	-0,71	0,20	-	0,22	0,09	-	0,07	-0,12	-	-0,15
5 godina	-0,66	-	-0,66	0,36	-	0,37	0,18	-	0,17	-0,09	-	-0,15
10 godina	-0,47	-	-0,47	0,64	-	0,60	0,30	-	0,29	0,03	-	-0,02

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	17.4.20	-	24.4.20
3 mjeseca	-0,655	-	-0,632
6 mjeseci	-0,572	-	-0,568
1 godina	-0,533	-	-0,543

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleni), SAD (plavi), Velike Britanije (crveni) i Japana (ljubičasti) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 24.04.2020. godine (pune linije) i 17.04.2020. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

Bloomberg je objavio da su tijekom ožujka najveće monetarne vlasti kupile blizu 1,4 bilijuna USD vrijednosti financijske aktive, što je pet puta više u odnosu na posljednji rekordan podatak, zabilježen tijekom globalne financijske krize. U ovakvim okolnostima bilance središnjih banaka su zabilježile rekordne razine, a sve sa ciljem sprečavanja ekonomskog kolapsa. ECB, BoJ i BoE su implementirali kvantitativne olakšice. Središnja banka Kanade, Novog Zelanda i Australije su, također, započele takve politike, nakon što su učinci pandemije postali globalni.

EUROZONA

Početkom prošlog tjedna prinosi sigurnijih obveznica su bilježili blagi rast, a veći rast prinosa zabilježen je kod italijanskih i španjolskih obveznica. Ovo je posebno bilo vidljivo uslijed najavljenih aukcija obveznica ovih članica eurozone, koje su održane putem banaka, te na kojima je zabilježen veoma visoka razina potražnje. Kretanje prinosa obveznica eurozone je prošlog tjedna bilo prilično volatilno uslijed očekivanja da je malo vjerojatno da se na samitu EU postigne dogovor o načinu financiranja članica. U međuvremenu je objavljena vijest da su se zvaničnici EU dogovorili da formiraju fond vrijedan 1 bilijun EUR za hitne slučajeve, a kako bi se pomoglo u borbi protiv pandemije korona virusa. Komesar EU za

industriju Breton je izjavio da ekonomija EU ove godine kreće prema kontrakciji između 5% i 10%, te je dodao da bi se navedeni postoci mogli pogoršati.

Kancelarka Merkel je u Donjem domu Parlamenta Njemačke pozvala na formiranje europskog ekonomskog stimulativnog programa koji bi se financirao iz EU proračuna, a koji bi omogućio brzu reakciju s ciljem borbe s učincima krize u svim članicama. Merkel je pozvala zakonodavce da što prije omoguće potrošnju planiranog iznosa od 500 milijardi EUR. O pitanju ideje emisije zajedničkog duga koji predlažu Francuska, Italija i Španjolska, Merkel je izjavila da smatra da to nije održiva opcija kojom bi se brzo reagiralo u krizi, jer bi zahtijevalo promjene sporazuma za transfer određene razine nadležnosti proračuna na razinu EU. U međuvremenu, ECB je zvanično objavila da će smanjiti zahtjeve vezano za pitanje kolaterala koje prihvata u svojim operacijama, točnije da će prihvatiti sve obveznice koje su 7. travnja imale kreditni rejting od minimalno BBB-, što predstavlja rejting najnižeg „investicijske razine“. Rejting agencija S&P u petak je potvrdila dugoročni kreditni rejting Italije (BBB) sa negativnim izgledima i kratkoročni rejting (A-2).

Proteklog tjedna nekoliko središnjih banaka je objavilo preliminarne podatke o kretanjima GDP-a koji ukazuju na izraženu kontrakciju tijekom ove godine. Također, objavljeni podaci o poslovnom povjerenju za travanj i svibanj ukazuju na nastavak pada raspoloženja koji je počeo u ožujku, kada je pandemija korona virusa ušla u većinu dijelova Europe.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red.br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Trgovinska bilanca – EZ (u milijardama EUR)	VELJAČA	20,0	25,8	18,2
2.	Tekući račun – EZ (u milijardama EUR)	VELJAČA	-	40,2	31,8
3.	Tekući račun – Italija (u milijardama EUR)	VELJAČA	-	4,78	-0,31
4.	PMI kompozitni indeks – EZ (prelim.)	TRAVANJ	25,0	13,5	29,7
5.	Odnos duga i GDP-a – EZ	2019. godina	-	84,1%	85,8%
6.	Indeks povjerenja potrošača – EZ (prelim.)	TRAVANJ	-20,0	-22,7	-11,6
7.	Ifo indeks poslovnog povjerenja – Njemačka	TRAVANJ	79,7	74,3	85,9
8.	ZEW očekivanje investitora (6 mjeseci) – Njemačka	TRAVANJ	-42,0	28,2	-49,5
9.	GfK indeks povjerenja potrošača – Njemačka	SVIBANJ	-1,8	-23,4	2,3
10.	Indeks poslovnog povjerenja – Francuska	TRAVANJ	80	62	94
11.	Industrijske porudžbine – Italija (G/G)	VELJAČA	-	-2,6%	-1,9%
12.	Industrijske prodaje – Italija (G/G)	VELJAČA	-	0,9%	3,8%
13.	Industrijska proizvodnja – Austrija (G/G)	VELJAČA	-	-2,3%	1,7%
14.	Stopa nezaposlenosti – Finska	OŽUJAK	-	7,3%	6,9%

SAD

Ekonomski podaci objavljeni tijekom proteklog tjedna ukazuju na to da je ekonomija SAD pod snažnim negativnim pristicima izazvanim korona virusom. Istraživanje koje je proveo Fed iz Mineapolisa je pokazalo da bi trenutne ekonomske restrikcije u SAD mogle biti dvostruko teže nego što je potrebno da se uravnoteže učinci izazvani pandemijom korona virusa i ekonomskim potrebama radnika. Senat SAD, a kasnije i Predstavnički dom su odobrili paket pomoći vrijedan 484 milijarde USD koji će biti dopuna već uvedenog programa pomoći za mala i srednja poduzeća, a osiguraće i sredstva za bolnice i testiranja. Ovaj dogovor je postignut u svega nekoliko tjedana nakon što je Kongres usvojio zakon vrijedan 2 bilijuna USD, koji je usmjeren na podršku ekonomiji pogođenoj pandemijom korona virusa. Bilanca Feda je u proteklom tjednu povećana na rekordnih 6,62 bilijuna USD, kako je Fed provodio neograničene kupovine aktive sa ciljem da održi funkcioniranje financijskog tržišta usred snažnog ekonomskog usporenja izazvanog pandemijom virusa korona. Očekuje se da je FOMC spreman da zadrži referentnu kamatnu stopu na razini od 0-0,25% na sastanku koji će se održati ovog tjedna.

Podaci o incijalnim i kontinuiranim zahtjevima nezaposlenih za pomoć koji su u proteklom tjednu objavljeni ukazuju da rekordnih 26 milijuna Amerikanaca traže pomoć zbog nezaposlenosti u posljednjih pet tjedana, što ujedno pokazuje da je najduže razdoblje stalnog rasta zaposlenosti u povijesti SAD izbrisano u svega mjesec dana trajanja pandemije.

Senator McConnell je izjavio da bi države trebale podnijeti zahtjev za bankrot, iako postoji širi sporazum

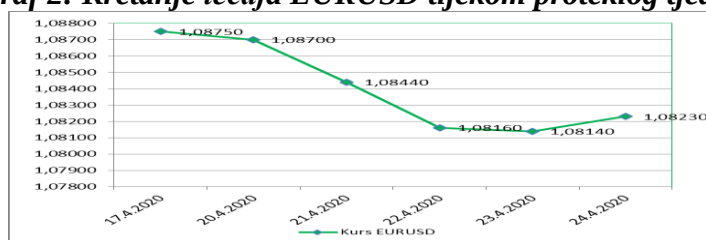
da će Vašington morati da spašava, odnosno da pomaže lokalne vlade. S druge strane, Cohn, bivši ključni ekonomski savjetnik predsjednika Trumpa, je izjavio da federalna Vlada treba da pomogne državama koje nemaju novac kroz hitno financiranje te ih ne treba ostaviti da tragaju za očajničkim rješenjima, poput proglašavanja bankrotstva.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red.br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje	
1.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite	17. travnja	-	-0,3%	7,3%
2.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	18. travnja	4.500.000	4.427.000	5.237.000
3.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć	11. travnja	16.738.000	15.976.000	11.912.000
4.	PMI prerađivački sektor P	TRAVANJ	35,0	36,9	48,5
5.	PMI uslužni sektor P	TRAVANJ	30,0	27,0	39,8
6.	PMI kompozitni indeks P	TRAVANJ	-	27,4	40,9

USD je aprecio u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio pad sa razine od 1,0875 na razinu od 1,0823, što predstavlja pad tečaja za 0,48% na tjednoj razini.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Viceguverner BoE Broadbent je izjavio da bi ekonomija Velike Britanije mogla da bilježi sporiji oporavak u momentu kada Vlada olabavi mjere koje su uvedene zbog korona virusa, ukoliko građani nastave da budu oprezniji u svome svakodnevnom životu nego što je to bilo ranije. Pitanje koje se u ovom slučaju nameće i o kojem će se morati razmišljati, kako smatra Broadbent, jeste da li će ponašanje ljudi, i u slučaju kada Vlada ukine mjere koje se odnose na zatvaranje ekonomije, značiti da je moguće da tražnja u nekim područjima ostane slaba, zbog prirodne opreznosti građana. Glavni ekonomista BoE Haldane je ukazao na problem da krediti koji su podržani državnim garancijama za mala i srednja poduzeća ne stižu dovoljno brzo do kompanija, te je istaknuo da krediti koji su namijenjeni za prevazilaženje problema u poslovanju izazvanih korona virusom imaju prekide u šemi financiranja. On je istaknuo da to nije tajna te je dodao da pomoć ne ide onom brzinom kojom bi trebala i da pomaže ekonomiji. Haldane je, također, istaknuo da iako je većina biznisa uspjela da održi postojeće linije kreditiranja, manje kredita se povećava u odnosu na ono što ekonomija treba. Vlada je razmotrila 100% kredite garantirane od strane Vlade sa ciljem da banke ubrzaju njihov plasman. To bi značilo da banke ne moraju suviše da brinu oko kreditnog rizika, dodao je Haldane. Ekonomisti sa Reutersa smatraju da je ekonomija Velike Britanije usred njenog najdubljeg propadanja jer pandemija korona virusa pustoši ekonomiju, dok je i očekivani oporavak u drugoj polovici godine već ugrožen. Član MPC BoE Vlieghe smatra da u momentu kada pandemija bude okončana, ekonomija Velike Britanije bi se trebala vratiti na one razine koje su zabilježene prije krize izazvane pandemijom. Pandemija je ekonomiju Velike Britanije snažno pogodila u travnju i to sa snažnijim učincima nego što su bila i najpesimističnija očekivanja, s obzirom na to da su kompanije zabilježile povijesni kolaps u tražnji tijekom nacionalnog zatvaranja ekonomije.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Rightmove cijene kuća (G/G) TRAVANJ	-	3,5%	3,4%
2.	Zahtjevi nezaposlenih za pomoć OŽUJAK	-	12.200	5.900

3.	Prosječne tjedne zarade	VELJAČA	3,0%	2,8%	3,1%
4.	PMI prerađivački sektor P	TRAVANJ	42,0	32,9	47,8
5.	PMI uslužni sektor P	TRAVANJ	27,8	12,3	34,5
6.	PMI kompozitni indeks P	TRAVANJ	29,5	12,9	36,0
7.	ILO stopa nezaposlenosti (tromjesečno)	VELJAČA	3,9%	4,0%	3,9%
8.	Inflacija (G/G)	OŽUJAK	1,5%	1,5%	1,7%
9.	PPI ulazne cijene u proizvodnji (G/G)	OŽUJAK	-3,0%	-2,9%	0,2%
10.	PPI izlazne cijene proizvodnje (G/G)	OŽUJAK	0,5%	0,9%	0,5%
11.	Maloprodaja (G/G)	OŽUJAK	-4,8%	-4,1%	0,4%

Tijekom proteklog tjedna GBP je deprecirala u odnosu na EUR, kao i u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio rast sa razine od 0,86949 na razinu od 0,87523, dok je tečaj GBPUSD smanjen sa razine od 1,2499 na razinu od 1,2367.

JAPAN

Za Japan je početkom prošlog tjedna objavljen podatak o naglom padu trgovinskog suficita u ožujku. Prvobitni negativan utjecaj na izvoz imao je trgovinski rat u prošloj godini, a sada na to najviše utjecaj ima pandemija korona virusa. Zbog toga izvoz Japana već 16. mjesec bilježi smanjenje, a što je najduže razdoblje pada od 1980-ih godina. BoJ je u polugodišnjem izvješću o stanju financijskog sustava upozorila da, ukoliko bi značajan pad u realnoj ekonomiji potrajao duže vrijeme, financijske prilagodbe od takve vrste slabosti bi mogla dovesti do negativne reakcije između realne ekonomije i financijskog sektora. U ovom izvješću je navedeno da bi produženo vrijeme pada u ekonomiji utjecalo na to da kompanije budu suočene sa problemom solventnosti, time povećavajući troškove kreditiranja, dok bi gubici banaka po osnovi ulaganja u obveznice mogli biti pogoršani usljed kretanja na financijskim tržištima, te bi moglo doći do destabilizacije financiranja u stranim valutama. Usprkos navedenim rizicima BoJ navodi da je financijski sustav Japana, kao cjelina, održao stabilnost i nastavlja da pruža resurse potrebne za ekonomsku aktivnost. Sjednica BoJ se održava 27. travnja, a prema nepotvrđenim izvorima, očekuje se da će iz ove institucije biti najavljena povećana podrška ka financiranju kompanija, ali da će izbjeći smanjenje kamatnih stopa. Nikkei je priopćio da bi BoJ, zbog toga što se nalazi pod pritiskom da predstavi određenu vrstu zaštite ekonomiji, mogla raspravljati o dozvoljavanju neograničenog obujma kupovina državnih obveznica, čime bi došlo do promjene aktualne ciljane razine od 80 bilijuna JPY. Tržišni analitičari navode da je aktualni program kupovina BoJ već bio „neograničen“ za sve namjere i svrhe te smatraju da će BoJ vjerojatno povećati kupovine u dolazećim mjesecima, kako se bude povećavala i ponuda japanskih obveznica zbog financiranja ovogodišnjeg proračuna.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

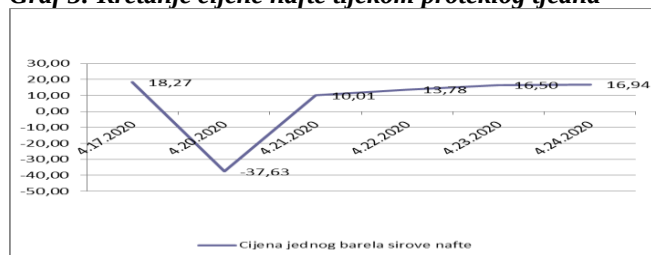
Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Trgovinska bilanca (u milijardama JPY)	OŽUJAK	459,9	4,9	1.108,8
2.	Izvoz (G/G)	OŽUJAK	-9,4%	-11,7%	-1,0%
3.	Uvoz (G/G)	OŽUJAK	-8,7%	-5,0%	-13,9%
4.	Porudžbine strojnih alata (G/G) final.	OŽUJAK	-40,8%	-40,7%	-29,6%
5.	PMI kompozitni indeks (prelim.)	TRAVANJ	-	27,8	36,2
6.	Vodeći indeks (final.)	VELJAČA	92,1	91,7	90,7
7.	Koicidirajući indeks (final.)	VELJAČA	95,8	95,5	95,7

JPY je tijekom proteklog tjedna aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio pad sa razine od 116,95 na razinu od 116,40. JPY je aprecirao i u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio blagi pad sa razine od 107,54 na razinu od 107,51.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 18,27 USD (16,80 EUR). Početak proteklog tjedna bio je vjerojatno najteži u povijesti trgovine naftom i označio je najgoru krizu ovog energenta ikada zabilježenu. Tijekom trgovanja cijena nafte je počela da bilježi pad da bi na zatvaranju tržišta cijena utonula u negativnu zonu, kako su trgovci bili spremni da plate skoro 40 USD po barelu samo da neko preuzme naftu koju su posjedovali. Ovakva događanja su bila veoma snažna i šokantna te mnogi trgovci nisu u mogućnosti da objasne ovaj fenomen. Ipak, većina tržišnih analitičara je stava da su izraženi stresovi na tržištu nafte, kao i nedostatak skladišnog prostora za čuvanje ovog energenta imali snažan utjecaj na tržišne sudionike koji su bili spremni platiti premiju kako bi se oslobodili zaliha nafte. Predsjednik Trump je izjavio da je pad cijene nafte kratkoročan i da je u velikoj mjeri rezultat finansijskih pritisaka. On je istaknuo da proizvođači nafte treba da „učine više od tržišta“ te da smanje obujam proizvodnje ovog energenta. U narednim danima cijena nafte je nastavila da bilježi rast, ali se i dalje nalazi na veoma niskim razinama. Predsjednik Trump je izjavio da nikada neće dozvoliti da velika naftna industrija u SAD propadne. Također, istaknuo je da je već dao instrukcije ministrima za energetiku i za financije da formuliraju plan kojim će se omogućiti sredstva za ovu industriju, dok će i radna mjesta biti sigurna u dužem vremenskom razdoblju. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 16,94 USD (15,65 EUR). Na tjednoj razini cijena nafte je smanjena za 7,28%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

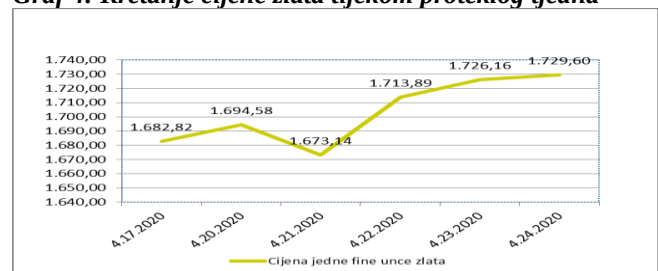
Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.682,82 USD (1.547,42 EUR).

Početkom tjedna cijena zlata je bilježila pad pod utjecajem pada cijene nafte, što je pokrenulo novi val prodaje ovog plemenitog metala s ciljem pokrića gubitaka koji su ostvareni na drugim aktivama. Tijekom tjedna cijena zlata je bilježila rast nakon što su investitori postali zabrinuti oko učinaka pandemije, ali i zbog zabrinutosti oko progresa usvajanja zakona u SAD kojim se pojačava podrška ekonomiji. Objavljeni veoma loši PMI pokazatelji kako u Europi, tako i u SAD, odražavaju snažno ekonomsko usporenje, što je potaklo investitore da pojačaju tražnju za sigurnim ulaganjima.

Anketa koju je proveo Reuters, a u kojoj je sudjelovalo 37 analitičara i trgovaca, je pokazala da su očekivanja za cijenu zlata vraćena na 1.639 USD u 2020. godini i 1.655 USD u 2021. godini. Međutim, pojavljuju se i neka druga istraživanja, poput onih koje je objavila Bank of America u kojima se ističe da bi cijena zlata mogla da bilježi rast čak do 3.000 USD po unci u narednih 18 mjeseci. Ove nove prognoze uzele su u obzir ekonomske pokazatelje poput masivnih stimulativnih programa za koje se očekuje da mogu imati velike inflatorne učinke. Guvernerka Središnje banke Rusije Nabiullina je izjavila da je ta institucija kupila zlato radi diverzifikacije rezervne aktive, da je udio zlata u rezervama na „ugodnoj“ razini, te da se trenutno ne razmatra prodaja ovog plemenitog metala.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.729,60 USD (1.598,08 EUR). Cijena zlata je na tjednoj razini zabilježila rast za 2,78%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.